

SETMANARI POPULAR
Sortirà 'ls dissabtes.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PAU DE LA ENSENYANSA, 1, 1.ER, 2.^A
 Número sol 5 céntims. Preu de subscripció: 3 pessetas al any.

ACTUALITATS

Espanya.—¡Qué no entrará género!
 Fransa.—Qué n' entrará!
 y en estas disputas
 pasaron contrabandistas.

¡VIVA 'L DIVORCI!

Mireu que posan uns lletereros que tomban d' espatllas a un home. L'altre dia sortint a passeig ne trobo un que deya: «S' arrencan ulls» ¡Jesús María Joseph! ¿qui deu ser la mala ànima que ha plantat aquest establiment? Jo que torno a llegir per saber lo nom del criminal y a n' el rengle de sota ahont deya «S' arrencan ulls», llegeixo «de poll.»

Vaig fer un respir que 's van sorollar las ventallas d' enfronte!

Ara, avuy, surto de casa y en una cantonada 't veig ab lletres grossas «¡VIVA 'L DIVORCI!» ¡quin salt m' ha fet lo cor! ni que m' haguessen enmatllevat deu duros!

Després hi vist qu' era un rétol de comedia y m' hi tranquilisat; pero 'l susto ja hi era.

Vostés estranyarán que un anunci aixís me fes aquest efecte, y es perque no saben que jo també hi volgut fer divorci; ¡ey! aixó anys endarrera; que ara no 'n puch sentir a parlar:

Res! va ser un bull de sanchs que 'm va durar una setmana.

Ja 'ls ho explicaré.

Feya un any y mitj ja que era casat ab la Tuyas, que encara es viva, si no s' ha mort de repente, y teniam l' Enriqueta, que era llavors una nina de mitj any, ab uns ullets, una boqueta, uns rissets y unas manetas, que semblava una nina de fira. Oy! sort d' ella, sino... pero no 'ns adelantém, que ja ho diré tot d' enmica en mica.

Jo tenia un amich que a la Tuyas no li queya gayre be y a mí m' agradava perque era de gémit molt alegre y a mí m' agradava un xich la tabola.

¡Més vegadas habíam tingut disputas!

—Que si fas mal paper anant ab Fulano.

—Donchs a mí m' agrada y tu no n' has de fer res!

Un dia, es a dir, una nit d' un diumenge vaig arribar a casa que ja eran més de las dotze. La Tuyas s' habia quedat vetllant esperantme, axís que la vaig veure ja vaig pensar ¡quina marejada! pero quan més mar més vela! no me 'l acabará a mí 'l cor, no. Entro tot serio y ella 'm diu:—¿Quina hora es?—pero ¡ab una quia! com d' aquí allá.

Jo que dich: Las dotze.—Diu: ¿del mitj dia?—Dich: no. de la mitja nit.

Ella allavoras comensa:—No sé com te tornas; aquest amich t' ha de portar a un mal pas. Ha de ser la nostra desgracia. ¿No tens més conciencia de ferme *parterir* d' aquesta manera? ¿A quina hora 't llevarás demá per anar a la feyna?

Jo ja estava si esbotso ó no esbotso, pero pensava ¡aguantat!

Pero *en fin*, me 'n va dir tantas que 'l capdevall vaig dir:—¿Qui governa a can Ribot, l' amo ó 'l porch?

Ella diu:—Aixó es venirme a dir manéfiat! ¿qué 't deus pensar que de mí n' has de fer lo bon Jesús? Donchs vas molt *etibocat*. Jo t' asseguro que si lo que ha passat avuy torna a succehir, me 'n vaig de casa!

Dich:—¿A mí m' vens ab amenassas? Encara no 'm coneixes! Ja has acabat per mí.

—Y sí, home;—diu ella—¿qué 't creus que no m' ho veyas que feya temps que 't feya nosa? Pero noy, has de saber que no 't necessito.

—Donchs, entesos,—dich jo—¡greu me sab que demá no sigui festa per tornarte a casa teva! pero diumenge que ve ja pots tenir lo farsell amanit per anarhi; ¡aquesta semana fem divorci!

Y sens dir cap més paraula me 'n vaig cap al quarto de darrera, y en compte de ficarme al llit agafo la ploma y poso:

Sr. D. Fulano de Tal.

Queridos suegros: Meleagreria que la presente los ancuentrase sin novedad como es la mia a Dios gracias.

El motibo describirse es para desirse que el domingo que viene sabereis alguna novedad.

Sin mas disponeis y mandeis de buestro hiero q. s. m. b.,

Yo.

Ja poden pensar quina nit! 'M tombava y retombava pel llit com si jagués sobre sarments.

L' ensendemá a las dotze me 'n vaig cap a la Curia; axís que arribo al pati m' emprén una jove tota ben composta y desexida y 'm diu:—

—A dalt, jo també pujo.

Arribém dalt al primer pis, y després d' esperar-me mitja hora entro y faig la meva explicació a un senyor de mitja edat que m' escoltava tot atent y llambregant uns ulls com una mus-tela.

Al final, quan me vaig haber explicat, me diu:—Aixó anirá llarch, perque hi ha poch motiu per fer divorci.

Jo que dich:—vagi tan llarch com vulgui entre tant me buscaré promesa.

Aquell senyor diu:—Ah! ¿que 's pensa que 's podrà tornar a casar?

—Ah! no?—faig jo.

Diu:—No, senyor, no; ¿qué 's pensa que som al Moro?

Ja no vaig volguer saber res més, giro quia y me 'n vaig cap a casa, que ni que m' haguessen tirat una caldera d' aygua freda a sobre!

Per aixó en tota la setmana vaig dir paraula a la Tuyas. Ella també tenia 'l seu genit y ja s' ho poden pensar, semblava un cartutxo a punt d' esplotar.

Cada dia m' era un any!

Per fi 'l dissapte a la nit, habent sopat, dich a n' ella:—Demá me 'n vaig a casa teva, ves si vols venir ó que vols que 'ls diga a tos pares.

Quan ella 's va sentir aquesta andanada, va semblar que l' hagués picada una vespa.

—Dígalshi que 'm vaig casar ab un pillo, ab un...—¿Qué ho se jo lo que 'm va dir!

Es clá que jo no soch mut y si ella tirava bombas jo tirava ab bala rasa.

Resumidas cuentas me diu:—Per mí ja estás llest y ja 'ls pots dir lo que vulgas, que si la criatura no tingués febre ara mateix me 'n aniria del teu costat ¡mala rassa!

La Enriqueta, que era al bressol, 'ns mirava ¡pobreta! ab uns ulls de llástima!... Tot ab un plegat li arrenca una ratxa de tos que semblava que s' escanyava. Jo que dich:—¿Qué te la noya?

Ella diu:—Ay! Senyor, mal ànima! ¿encara gosas preguntar que té la noya? ¿Qué 't pensas que aquets disgustos son salut?

La ratxa de tos anava creixent per moments.

La Tuyas va agafar la noyeta y ab petóns y abressadas y ab copets a l' esquena, volia calmar-la. Quan va veure que no li parava arrenca un plor que si las llágrimas fossin medicina la noya quedava curada al acte.—Ay! Senyor que la meva filla se 'm mort! Ay! que se m' hi quedarà. ¡Verge Santíssima! No, pobreta, no! Filla!

Y la tos seguía y la criatura feya unas estremituts que habia de quedar trencada.

Jo m' habia quedat de pedra. Aquella tos me punxava 'l cor com un remordiment.

Per fi dich:—¿Vols que vagi a buscar el metje? Ella que diu —Fes lo que vulgas si 'ns vols dexar morir tant se m' endona! Ens morirém totas dugas!

Arrenco a córrer escalas avall y ¡cap a cal metje!—Es a tal casa—hi corro:—es al cassino—hi entro, li dich y aném tots dos cap a casa. Diu:—Es el garrotillo que n' hi ha passa; ja cal que hi vagin en compte y que a la nit no la dexin. Dónguenli mitja xicra d' axó que ara recepto cada mitja hora

L' acompanyo fins a l' escala y a poch a poch que no ho sentís la Tuyas, li dich:—¿Qué li sembla senyor metje?—diu:—está grave; demá dematí tornaré desseguida y veurém.

El cap me tocava a terra; quan entro a l' arcova la pobra Tuyas me diu:—¿qué t' ha dit el metje?

Jo que dissimulant una llágrima que ja m' espurnava dich:—diu que demá tornarà.

—Ay! que se 'm morirá! pobre de mí! que soch desgraciada!

Jo que no sabia a quina paret tocava li vaig dir:—dona, no 's morirá si Deu ho vol, farém el que hi sabrém.

—Ella diu:—Ves, ves ab aquell company! Axó no es res més que un' ayrada de diumenge que 't vaig haber d' esperar fins a las dotze. Tota

aquesta setmana que no ha fet més de son prou aquesta criatura!

Jo que dich:—Mira, Tuyas, aquets claus no me 'ls clavis més; jo t' aprometo que si la noya surt de aquesta, no tornaré més ab aquest home!

Si l'altre setmana habia estat de cor agre, aquella va ser de mal de cor. Cada hora de menjar tornava a casa ab la por de trobar a la meva filleta morta. 'M vaig amagrir per tot una temporada

Per fi Nostre Senyor se 'n va apiadar y 'n va sortir al cap de quinze dias. Axís que va estar bona varem anar a passar un parell de festas que van venir a casa seva de la Tuyas.

Velsiaquí perque quan sento parlar de divorci m' escarrifo. Si jo aquell dia que vaig anar a la Curia 'm puch casar ab un' altre dona, potser a horas d' ara l' Enriqueta seria morta ó si hagués viscut ara estaria sota un' home que no li seria pare, qui pot ser si fes alguna raresa me li pegaria, y sobre tot ara que ja es grandeta no 'm saltaria a la falda, y estirantme 'l bigoti y mirantme contenta ab aquells ullets blaus que sempre li rihuen, no 'm faria may cap petó y may 'm diria:—Papá, papá, ¿m' estimas?

GUILLERM SANTÁNGEL.

SANFAINA

No 'n volíam parlar, pero quasi semblaria que tant sens 'n dona, quan pel contrari, nos ha entristit moltíssim.

Nos referim a las pobras víctimas del petardo de la Plassa Real.

Lo qui 'l va posar pot tenir la opinió que 's vulga, pero de segur no va pensar que 'l crim que anava a perpetrar no 'l pot abonar ningú que tinga cor ni a cap opinió fa honra.

Més hauria valgut que se n' hagués anat a veure com mataban als de Jerez, que hauria sentit com el Lebrijano deya que avisava a tot-hom que no 's deixessin enganyar, perque 'ls que 'ls embarcarian no 'ls ajudarian a treure, com li passava a n' ell, que si hagués pensat que s' habia de veure al pal, no hauria fet la caparrada que allavoras pagava d' una manera tan cara.

Hora es de que l' obrer obri 'ls ulls y vegi que la pendent relliscosa en que s' ha posat lo portarà al precipici.

Qui sap si algun d' aquells dos promesos que enrahonavan y foren tant gravement ferits, era fill d' algun anarquista.

Si la gent del nostre sigle ha de adoptar escarapel-la de color, com la francesa del sigle passat, 's veu que la adoptarà *verda*.

Tot está espurnat d' aqueix color; hasta periódichs que volen passar per molt y molt decents, 'n portan una llepada ó altre.

En aquest afany de vert, s' arribat al extrém a París, que ja s' imita a Madrid, de tornar vért el clavells blancs.

No hi ha dupte que 'l sigle dinou s' acredita de *viejo verde*.

Un tenia singlot y un amich seu que habia sentit a dir que dant un susto passa, ab la mes bona intenció li diu:—Ara 't vaig a dar un susto per ferte passar el singlot, no t' espantis.

Axó mateix ha fet el Govern, avisa per endavant que posará l' hú per cent de descompte a tots els pagos que ell hagi de fer, y axis los que treballan pel Goberu podrán posar a temps l' hú per cent de recárrech sobre la feyna que pel Govern fassin.

De manera que axó sols perjudicarà als pobres que tenen menos culpa que son els pexos petits de la Mar gran del Déficit.

A Portugal hi ha un tripijoch que ja sembla que la Cambra dels diputats siga 'l pati de la Gardunya.

De lladres no 's dexan desde 'ls del Banch als de la Banca.

Els Reys espantats perque si 'ls roban a n' ells al menos no 'ls robin tant, han renunciat a la quinta part de la seva paga

El glopejar es parent del beure y 'ns fa por que las altres quatre quintas parts aviat 'ls hi las renuncihi.

Aquesta setmana al Senat espanyol ens ha sortit un Mr. Laur que semblava demanar un Mr Constans a tota pressa.

Sort que a Castilla partexen del ben entés que «lo cortés no quita lo valiente» y aixís el Duque de la Roca que ha fet de Mr. Laur vergonyant, respecte de la Reyna, no ha trobat cap *caballero andante que le desfaciese la cara.*

Per axó encara no som allà hont anem, perque ab l' actitut que va prenent la noblesa espanyola potser algú s' escalfi de cap y presenciem un torneó.

Els grans personatjes sembla que ara 's dediquin a fer broma.

Já varem anunciar l' ordre de Guillelm II manant que 'ls oficials militars aprenguin de ballar.

Donchs be, 'l gran Governador de Moscou ara que hi hagut a Rússia tanta escassés de farina, ne 'n va fer una a un pobre forner que me 'l va dexar sense sanch a las venas.

L' envia a buscar y li diu:—¿Quanta farina teniu a casa vostra.

Diu:—Trenta sacas.

El Governador diu:—No més?

El forner diu: No més.

El Governador que 'l fa esperar un moment y després comensa a consultarli un plan pera fer abaratar el pa. El forner anava pensant:—que som amichs?

Al cap d' una hora d' enrahonar lo despatxa tot afectuosament.

Arriba 'l forner a casa seva y 's troba que mentres ha estat fora li han robat un gran número de sacas de farina del magatzém.

Corra a trobar al Governador y aquet diu:—us enviaré desseguida un oficial y cregueu que tindrè una satisfacció en castigar als lladres, Diu:— Oficial: aneu ab aquest home y mireu quantas sacas de farina li han robat del magatzém que diu que ni tenia trenta!

Arriban allà, troban las trenta sacas y per paga 'm portan el forner a la prevenció per haber amagat farina a las investigacions del Governador.

Va ser una llissó que segurament al forner no se li oblidará en sa vida.

ESCAROLA LITERARIA

L' HOME DE LAS ALAS

Una vegada era un home que veient que 'l anar a peu era una cosa massa vella, y que per ell los carrils no eran altra cosa que dimonis que a un hom se 'l poden emportar fins al infern ó a la quinta forca, sense poderse enterar casi gens del país per ahont passa, ¿qué fa ell? Se posa a barrinar sense barrina, y 's tanca cada dia algunas horas en un quarto, dihent després a tots los seus amichs y coneguts que, ó ell volaria, ó bé podria poch. Passan días y més días, passen setmanas y més setmanas, y per més que s' havia ficat al cap unas alas pera volar, semblava que no li volian sortir, puig tothom esperava aquest invent, y 'l ditxós invent may sortia.

Ab palla y temps diu que maduran las nespras: per consegüent, aquell *fruyt* del seu enteniment al cap d' uns quants mesos diu que també li va *madurar*, y va *caure* .. en lo *quid* de poder volar ab alas, segons deya ell.

Semblant nova se va escampar per tots los varals d' aquella encontrada, ahont ell habitaba, y tothom esperava ab desitj que fes la proba del seu invent.

Va donar dia, hora y punt ahont verificaria la seva gran volada, dihent que qualsevol que 's volgués deixar *alsar* ab las sevas alas, compa-

regués al punt qu' ell citava y allí veuria realitzat lo seu desitj.

Arriba lo dia qu' ell havia ficat, y no 'n vulguin més de gent cap a la montanya ahont ell havia de volar. Homes, donas, joves y vells, tots montanya amunt, Alló semblava un remat de *bens* manats per un pastor. L' un per un cantó, l' altre per l' altre, l' un ensopegava, l' altre rellicava, lo de més enllá anava d' oros y 'l que havia begut massa anava de copas. No 'n vulguin més de saragata y gatzara pe'l camí; alló era ni més ni menos qu' un aplech... de gent.

Arriban al cim de la montanya y tot era mirar lo que faria l' home de las alas. Aquest treu de dintre d' una capsa, que li havia dut un Cirineu, unas alas molt ben arregladas, ab uns ganxos y filferros pera col·locárselas al cos, y quan las va tenir posadas, tots se posan a cridar y a aplaudir ab uns grans picaments de mans.

La gent se frissava pera veure com l' *aucell* aixecaria 'l vol, y tots se van posar de manera que 'l poguessin veure ben bé.

Allavors l' home de las alas mana que calli tothom, y aquell mercat de Calaf se va convertir en un cementiri: tanta era la quietut que se *sentia* per tot arreu. Tant solament alguna gotlla cantava lo seu *¡set per vuyt!*

Veyent l' *aucell* la gran quietut que regnava en aquella montanya, desplega los seus llabis, abans de desplegar las alas; y dirigintse a n' aquella gran massa de gent, los diu:—Ja arribat l' hora de probar devant del públich la bondat del meu invent: ja arribat lo moment de lluhir las meas habilitats; pero desitjaria que al tirarme a baix de aquest precipici, pera aixecar lo meu vol, no se sentís ni un mosquit; de manera que no voldria que ningú tussís gens, ni menos que 's moqués: res de tréures cap moçador.

Abans de fer la proba del meu invent, desitjo fer una pregunta al públich que 'm rodeja, perque vull que tothom estigui conforme respecte a la proba que vaig a fer.

Aixís es que preguntaré:—¿Estéu tots contents que fassi devant de vosaltres la proba que vaig a fer?—Tothom unánimement respongué ab un sí atronador—¿Voléu donchs que ab las alas posadas me deixi anar d' aquesta montanya cap avall?—¡Sí! respongueren tots —¿No li sap pas greu a ningú que fassi aquest cop de cap?—¡No! respongué tothom.—Es que si n' hi havia solament un que no hi vingués bé, no m' hi tiraria. Per consegüent, ¿ni ha cap que no ho vulgui?—¡No! respongué tota aquella gran massa de gent.—¿Es dir, que tots, tots, ho voléu?—¡¡¡Sí!!!—Donchs ¡¡¡jo no!!!—va respondre l' home de las alas.

Ab tanta munió de gent com hi havia en aquella montanya, ningú 's va haver de mocar, perque tots van quedar ben mocats per l' home de las alas.

Y una gotlla d' aquells voltants se va posar a cantar: ¡Set per vuyt! ¡Set per vuyt al mateix temps que 's van *alsar* una gran munió de *musols*, sense que cap d' ells gosés a piular.

Aixó 'ns ensenya qu' hem de seguir aquell ditxo dels vells que diu:

De creure no sies lleuger,
Ni dormirás quan has que fer;
Ni 't retingas esparver,
Que no 't port caça.

JOAN MIRAT.

Quatre reglas per llegir catalá.

Es una pena sentir a molts cataláns parlar valenciá aixís que 's posan a llegir en llengua de la terra: Tot consisteix que no s' han fixat en unas pocas reglas, que sense pretenció de pasarnos mestres, aném a donar *gratis et amore*.

Es la primera que no s' ha de donar a las vocals *a, e, o* sempre la mateixa pronunciació que si fossin castellanias y aixís no 's llegirá igualment la *a* de *casar* que la de *cassar*; la *e* de *Deu* que la de *deu*; lo *o* de *avor* que la de *estimo* puix las unas son obertas y s' assemblan a las castellanias y las altres tancadas ó foscas y com a las foscas es fácil confondre, se confonen facilment la *a* ab la *e* y la *o* ab la *u*.

Segona: que no s' han de pronunciar las silabas separadas com si 's masteguessen sino unidas y de correguda sempre que 's puga; y aixís:—*Qui hi há* -no s' ha de pronunciar: *qué... hi... há* sino: *queiá; que encara, quencara*, etc.; notin la diferencia.

Tercera: Se suprimeix la *r* final dels verbs y de molts noms; aixís no 's diu: *fregar* sino *fregá; diner* sino *din*; alguns noms s' exceptuan com: *mar, amor*, etc.; quan axó succeix s' ha de llegir la frase com si tal *r* no hi fos y s' ha de unir la que allavors queda vocal final ab la lletra inicial de la paraula següent si es possible, aixís: *primer hi pensat*, se llegeix: *primèi pensat; fregar el calderó* 's llegeix: *frega'l calderó*, etc.

També destorba un xich a molts en la lectura aquella coma que va dalt d' algunas lletres y 's diu apóstrofe; mes no 'ls destorbará si 's fixan que representa una vocal que ha fugit y com a la taula den Bernat qui no hi es no hi es contat, s' ha de llegir com si no hi hagués tal apóstrofe; aixís: *l' amo* se llegeix: *lamo; ja 't* se llegeix: *jat*, etcétera.

Per fi si algú no ho sap, dirém que *ny* se llegeix *ñ* y que las lletres *x, ix*, se llegexen com *xes* a l' inversa y las *tx, g, tg* y *tj* com *ches* a la idem.

Vostés potser dirán: be, tot axó ja ho sabíam en cas dispensin y no tornin a llegirho.

GRAMÁTICH.

OBRETES

DE D. FRANCISCO DE QUEVEDO.

(Continuació.)

Com s' han de fer les coses y en quins dies pera que 't surtin be.

Lo diumenge reyna 'l Sol; es dia escaygut per menjar a costes d' altri y no fa mal encar que siga un xich més de l' ordinari, perque segons Hipócrates y Galeno los tips de franch no danyan.

Lo dilluns compra tot lo que trobes a baix preu ó de franch.

Lo dimars pren tot lo que 't dongan y no estigas per compliments que es dia de Mart, y si no ho fas aixís no 't mirarà ab bons ulls al arreptirte.

Lo dimecres encomanat a Deu y a la ventura que potser trobarás algú, a qui Mercuri tocat de la vanitat, incline a donarte lo que tinga.

Lo dijous es dia que ve be per no creure res de lo que 't digan aduldors.

Lo divendres es bon dia pera fugir del acreedor y de la execució y de l' embestida que a mitj dia donan los que tenen gana.

Lo dissapte es bon dia pera axecarse tart, caminar a poch a poch, menjar calent, vestir llarch y calsar ample, ja que Saturni es vell y amich de comoditats y te *gota* puig surt d' Aquari y no s' ha axugat encara.

ENDAVINAMENT PER LA FISONOMIA

Tot home que tinga 'l cabell cargolat, negre y fort, donará més feyna als barbers y 'l que crihi polls, se gratará sovint el cap.

Tot home calvo no tindrà cabell y si 'n té cap no será a la calva. Si portan barba 'ls llú la closca y aleshores semblan ses cares caps ab cabell y sos caps, cares sense.

Tot home que tinga 'l front xich y arrugat semblará un mico.

El que tinga 'l front ample tindrà 'ls ulls sota del front y viurá tots los dies que visca y en axó no hi ha dupte.

Qui tinga 'l nas molt llarch tindrà més que mocar.

Los que tenen nasset petit y aplanat son homes encara que no ho semblin y no se enfadan may, perque no 'ls pot pujar la mosca al nas.

Boca petita y closa denota obscuritat en les dents.

Lo que tinga mans molt grosses tindrà 'ls dits grossos y deu ungles entre les dues.

Ulls vius no pudan y lluhexen; los petits tenen ninetes y 'ls grans minyones.

Les dones que tingan les celles en arch y no

en ballesta, tindran dos pestanyes en cada ull y seran ben mirades si les miran be.

En veient un borni ja pots pensar desseguida que li falta un ull.

Los esquerrans son gent distreta, puig no fan res á dretes.

Home ¡corcobat no l tractis, que te mala inclinació.

Qui tinga l'peu petit sens dupte passarà ab menos calsat.

Qui tinga peu gros si diu barallantse, que s'ficará l'altre á sota l'peu, sense ser valent podrà molt ben cumplirho.

LA CAMPANA DEL POBLE

AL AMICH GABRIEL CRUZ

Després de molt temps d'ausencia quan se torna al lloch payral, lo só que fa la campana ¡y que sen troba de grat!

Dels recorts de l'infantesa poch á poch s'omplena l'cap y m'recordo de la cota y d'aquell roquet brodat, que en lo dia de la Festa lo Rectó m'feya portar, y jo ¡com m'hi rumbejava ab lo candelero al bras!

La professó d'aquell dia ¡que s'acabava aviat! y tornant á dintre l'Temple ¡quant me recava d'entrar!

Y en tant que eix recort m'omplena de dolsos recorts d'infant, en l'alt cloquer la campana ¡branda que més brandarás!

¡Com giravolta per l'ayre com si s' llensés á volar! y ses fortes batallades ¡com ressonan per l'espai!

Lo jorn que dexí mon poble també axí anava brandant, també axís giravoltava ressonani per l'ample espai; mes llavors ses batallades me semblavan veus de plany, y á cada toch responia mon pobre cor sanglotant.

Ara al sentirla me sembla sa veu més dolsa que may y á cada toch que ella dona mon cor d'alegría bat.

NARCIS DE FONTANILLES.

RONDALLAS Y QUENTOS

Una rondalla, per l'istil d'aquesta, (que s'veu que la va treure un sabi) jo l'había sentida á comptar á un mallorquí nomenat En Jordi des Recó, que n' deya la *Rondalla dels amos de Son Sales, Son Saleta y Son Sali* ¡com que es molt llarga, may me venia be, quan velsiaqui que aquesta setmana m'surt una pubilleta de San Gervasi, que vé á casa del meu pintor, y m' diu:—Avi ¿voleu que us compti una rondalla?—Ves jo que había de dir! encara que n' sé moltes may un ne sap prou, y vaig respondre—¿d'ahont l'has tret?—diu:—D' un llibre francés que tinch á casa.—Jo que dich—Noya: axó ja son pelabras mayores. A veure compta, compta, que axís de segur que no la sé.—M' trech un cigarro de dintre la barretina y axís que l' anava á encendre m' diu:—Oh! si fumeu. no us el compto, avi!—Vaig pensar—pobre criatura, ara sería darli un xasco, encendrel—jo que me l' poso sobre l' orella y dich: au! comensa!—Diu:

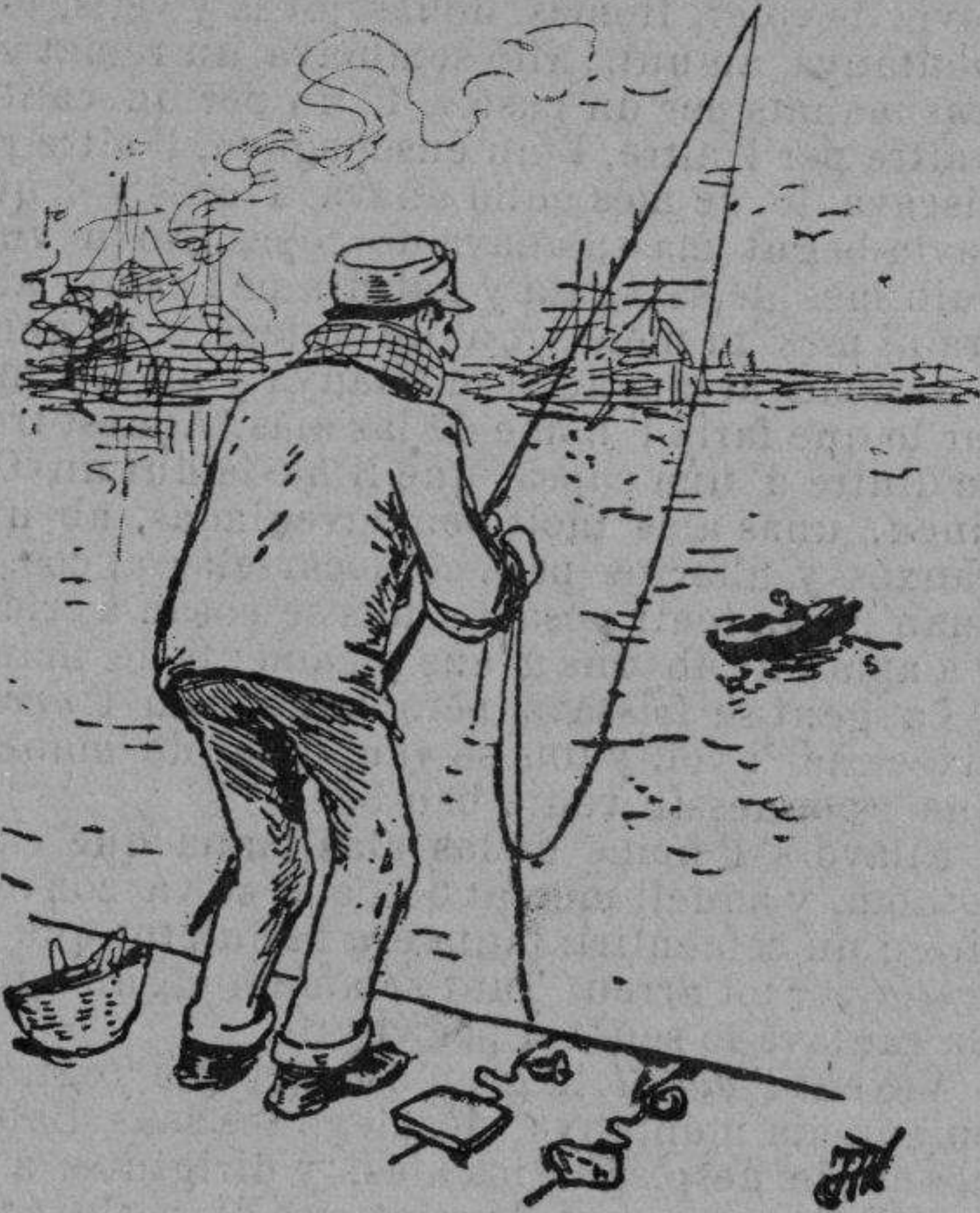
LA CAPSETA ENCANTADA:

Vetaquí que una vegada era una pobre mare de familia, que tot li anava á mal borrás y cada any, cada any anava tornant á menos.

Vetaquí que per aquells vols, á dintre un bosch, hi vivia un ermitá vellet, vellet, y molt sabi. La pobre mare de familia un dia va pensar—potser ell me sabria dar remey?—S' posa á caminar y camina que caminarás se n' va á l'

INVENTARI DE FI DE SIGLE

TIPOS

Un pescador ab campaneta.

ermita: truch, truch—¿Qui hi ha?—diu l'ermitá; ella diu:—Una pobre mare de familia.—Ell que l'obra y ella tot plorant li explica tot lo que li passava:—Tot me va malament,—deya,—y jo no sé que fer!

L'ermitá que s'posa á rumiar y després diu:—esperaus una miqueta.

Vetaquí que se n' va á dins y al cap d'una bona estona surt y diu:—Ja us tinch remey—¡diu:—veyeu aquesta capseta?—la dona diu—Sí.—L'ermitá diu:—donchs, aquesta capseta us será la sort. L' agafeu y la porteu cada dia, tancada tal com us la dono, á la cuyna. al celler y al estable, tres vegadas de días y tres de nits, un any desseguida, y jo us prometo que tot us anirá be. Al cap de l'any tornémela tancada del mateix modo y ja m' ho sabreu dir.

La pobre dona se n' va anar tota contenta á casa seva; tan punt va arribar, aquell mateix dia, se n' porta la capseta al celler y t' troba un mosso que s' estava omplint un canti per ell de la bota del recó; á la nit porta la capseta á la cuyna y t' troba ls mossos y las criadas que s' estavan fent un ápat d' amagat. L' ensendemá de bon matí porta la capseta al corral y s' troba las vacas enfonsadas fins á la nou del coll á n' el femer. ¡Ja podeu pensar quan veure tot alló quin daltabaix! D' allavoras ensá ja va sirgar dret tothom, ja!

Quan se va acabar l' any la bona dona que torna la capseta á l'ermitá ¡ab una recansa! Arriba, truch, truch:—¿Qui hi ha?—Jo que vinch á tornar aquella capseta.

L'ermitá diu: Entreu, si us plau. ¿Que tal, us ha anat be?

La dona diu:—Jo ho crech! m' hi rescabalat de tot lo que perdía ¡ay! Senyor! al menos me la dexesho un any més aquesta capseta.

L'ermitá diu: Ah! filla no pot ser.

La dona diu:—Al menos me diguessho que hi ha dintre.

¡L'ermitá diu:—¿Voleu que us ensenyi?

La dona diu:—Sí.

Allavoras l'ermitá l' obra y vetaquí que la capseta era vuyda.

A darrera de la porta
n' hi ha un fus
acabat, amen Jesús.

* *

Jo que estava pensant estona há: qué redimontis hi devia haber dintre aquella capseta, axís que t' sento que no hi había res, dich á la Pubilleta—¿Y donchs?

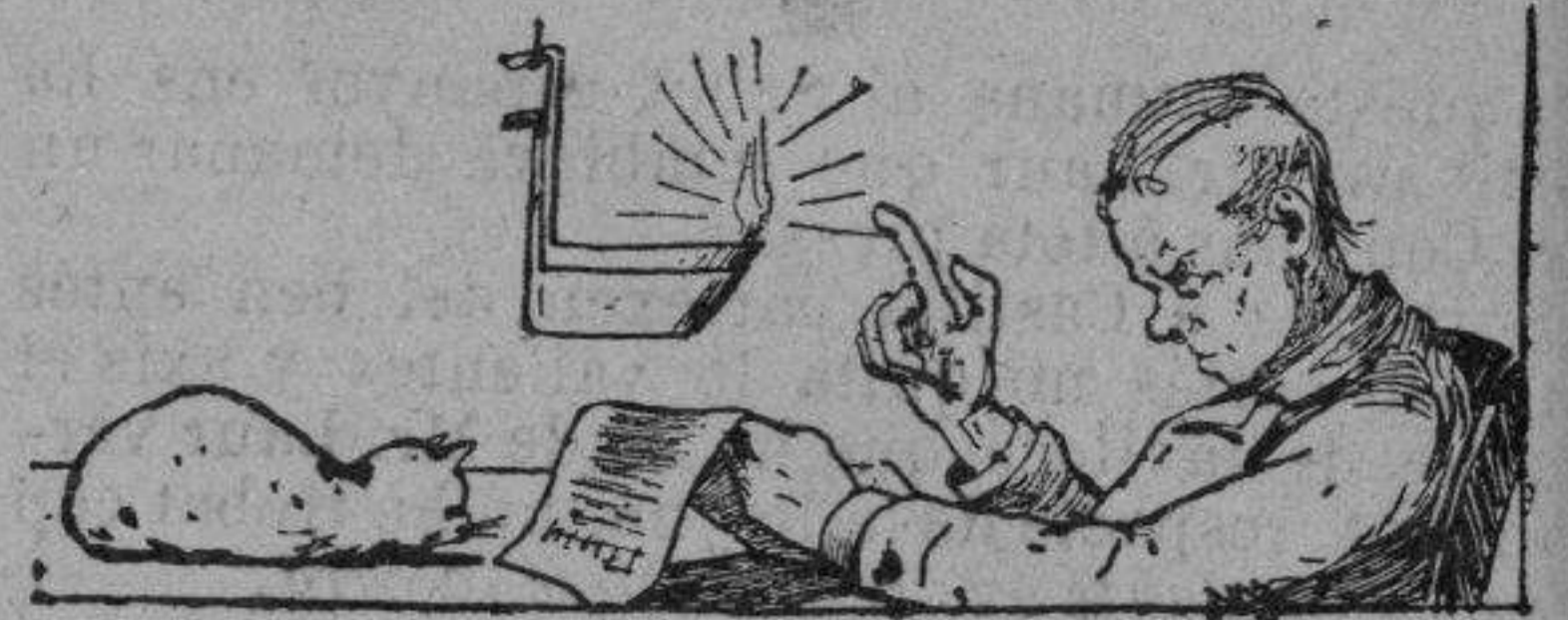
Ella que tot rihent diu:—Axó no enteneu, avi?

—Jo, que dich:—Com hi ha mon, que no hi ati no—¿qué vol dir aquesta rondalla?

Ella que allavors tota riolera estirantme la barretina m' diu:—Vol dir:

Que qui té mossos y no se 'ls veu
'S fa pobre y no s' ho creu.

BLAY DE LA PONA.

TRENCA-CLOSCAS

Consonant es ma primera,
nota musical segona,
una carta invers-tercera
y ma total un nom de dona.

PAU MORA.

ANAGRAMA

D.ª ANA CLAVÉ.

TÁRREGA

Formar ab aquestas lletres lo títol d' un drama castellá
CINTET BARREBA.

ROMBO

Sustituir los punts ab lletres de modo que llegidas vertical y horisontalment diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª, part de la gallina; 3.ª, objecte preciós; 4.ª, vall; 5.ª, en los libres; 6.ª, nom de dona; 7.ª, vocal.

PAUHET DE LA CINTA.

FUGA DE VOCALS

Q. N. TR.B.LL. P.LL.

H. D. TR.B.LL.R R.C.

.D.G. P.P.L.R

GEROGLIFICH

D 20 20 B O N S I O N I - D O

FORT + FORT + FORTA

Las soluciones en lo número próxim.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO.

- 1.ª XARADAS.—Ma-ri-a-no.—Mar-ce-la.
- 2.ª ENDEVINALLA.—La vida.
- 3.ª FUGA DE VOCALS.—Per ser honrat ningú 's pert. Refrá popular.
- 4.ª ANAGRAMA.—Arenys de Mar y Llinás.
- 5.ª ROMBO.

P
PIT
PIERA
PIEROLA
TRONA
ALA
A

- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Cortinas, Antonia Sarrid, Tiana, Rita, Ana, Sí, B.
- 7.ª GEROGLIFICH.—Devant de Deu tots som iguals.

Imprempta La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos.